

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

132. številka.

Maribor, dne 12. novembra 1921.

Letnik XIII.

Zunanja politika.

Ljubljanski "Narod" je pred kratkim zapisal te-le kriticke besede:

"Pred se Slovenci sploh nismo podelili z zunanjo politiko in nismo imeli ločeno nobenega programa. Politika" je pomenjala v našem jeziku čisto tako vprašanje, kdo bo n. pr. zupan v Hudi luknji ali vratar na glavnem kolodvoru. Razumljivo je torej, da v dobi prevrata nismo imeli nobenega pravega merila, za dimenzije zunanje političnih dogodkov, ter smo si vse predstavljali čudovito blizu in lahko."

In iz tega naj bi sledilo, da nam tudi danes ne pristojajo pisanje o zunanji politiki, katero dela Pašičevo društvo.

Ta argumentacija je res enostavna in naši policajdemokratski državotvorci se je drže s vso doslednostjo. Pašič jo razume, mi pa ne in basta. On naj jo vodi, mi bi pa smeli k večjemu vse potrditi in pohvaliti, kar on ukrene, in tako naj nam tudi danes zunanje politični dogodki ostanejo v predstavah ali "čudovito blizu in lahko" ali pa "čudovito daleč in težko".

V tem pravcu bi bilo vse v najboljšem redu in toku, da se nam ne bi bila približala zunanja politika z vsami svojimi posledicami tako čudovito blizu, da nas buta in tepe od desne in leve, od spredaj in od zadaj, po hrbtu in celo po glavi, in to tako občutno, da moramo — hočes, nočes — zapustiti narodno tradicijo ter proučevati vsaj nekaj temeljnih načel zunanje politike. Med ta spada na vsak način tudi verzalska mirovna pogodba, s katero so prišli naši zunanji politiki v tak konflikt, da grozijo naši državi vse represalije po par. 16.

Pašič bi moral znati za Statut Zveze narodov in ne bi smel dopustiti, da pride naša država na obtožnico klop pred drugimi članicami Zveze narodov. Če ni znal, če je pozabil, ali pa, če so generali brez njegove vednosti kršili mirovno pogodbo, ostane vseeno. V drugih državah bi tak zunanji minister in če je še taka kapaciteta, na mah odletel. Pri nas seveda ostane, ker nam državotvornost zapoveduje, da ostanejo njegova dela, njegova sposobnost in njegova nespoštnost za navadne državljane — čudovito daleč in visoko vzvišena nad vsako kritiko.

Naša notranja politika pa skrbi tudi sama za to, da se daleč oddaljuje in odteguje pojmovanju in zasledovanju od strani državljanov. Pašič je oče zagonetne orientalske politike s celo mrežo zmedenosti in intrig. Tiči Popoviči, Spalajkoviči in drugi so preprosti in po svoji robakosti in neaktivnosti in tako je naša zunanja politika zares "čudovito daleč" nam in pa tudi celemu kulturnemu svetu.

Našim državotvorcem je prav, da je tako daleč. Opojili so se s izrazmi ne beograjski čaršiji in zato lahko pišejo o suženstvu našega življa v Albaniji, o posiljevanju naših žen deklet, čeravno so daleč preko albanjskih meja na naši strani sami Turki in turške bule. Vse jim je dobro in vse to se godi v znamenju in imenu te "čudovito" oddaljene zunanje politike! General Smiljanič pravi, da hoče napojiti svojega konja na obali pri Draču, in opojena državotvornost ne pozna nankrat druge naloge za našo državo kot to, da pije konj srbčega junaka vodo na draški obali, porabljajo pa z največjim mišom, da se kršijo s tem zelo važna določila pomirjenega življenja v Evropi in da se izvajajo proti našemu narodu in naši državi težke posledice od strani sveta ki se na zamenjal načelnega stališča s trenutnim izbruhom raznovrstne oplenosti.

"Narod" nam dan na dan pridiguje: "Slovenci, kaj vendar nimate politike! Proje se je vsa vaša politika vrta le okrog župana Hude luknje in da

nes morate priznati za velik napredek, če slišite eno ali drugo iz Beograda, od koga, to naj vam bo vseeno! Kar poreče Pašič, Popovič, ali pa Smiljanič, to je sveto!"

General ima lahko razne ambicije tudi glede napajanja svojega konja, ker mu ni treba poznati mirovnih ugovorov in ker ni odgovoren za vojaške operacije in za zunanjo politiko naše države. Odgovorna je vlada in ker bi moral narod nositi vse težke posledice njenih korakov, zato si la-

sti tudi pravico, da je o njenem delu poučen in da jo kontrolira.

Naj nam "Narod" in vsa policajdemokracija se tako zatrjuje, da je zunanja politika čudovito daleč, da je težka in bogzna se kakšna, mi smo zahtevali in še zahtevamo, narodno kontrolo nad vsem, kar se godi v vladnih kabinetih, ker nečemo, da se nam čudovito hitro, čez noč navalijo od vseh strani težke posledice po zakullani in netaktni politiki današnjega režima.

Bolgari in mi.

Bolgarski ministrski predsednik Stambulijski je podal te dni pred narodnim sobranjem v Sofiji prav značilen ekspezo o zunanji in notranji politiki Bolgarske.

Na znotraj, pravi Stambulijski — smo za najradikalnejše reforme pravne in socialnega napredka in smo v tem pravcu že mnogo dosegli. Z vzbujanjem pravnega in socialnega čuta v narodnih masah gradimo visoko obzidje proti vsakemu neredu. Naši zakoni so izzvali sicer velik hrup in krič v ka-italističnih vrstah, ostali so pa v moči in veljavi ter se ukoreninili o bolj in bolj. Bodočnost Bolgarije leži samo v teh organizacijah: v zemelradniški, v komunistični, v široko-socialistični in v esnaški. To so elementi reda in napredka, oni pa (kaže na desnico) nereda in nazadnjaštva.

Na zunan pa stremimo za dobrim mednarodnim položajem mirnim in pa sporazumnim potom. Bolgarija se je z vso vnemo in pridnostjo lotila izpolnjevanja mirovnih določil, zlasti ji je nalog razorožanja dobro došel, ker so imperijalistične tendence udušene, in ker ni niti enega Bolgara, ki bi hotel z orožjem voditi politiko.

Bolgarska je bila vedno dober plačnik. Sedaj je to neutilitarni ugovoru sicer mnogo dolžna, pa njeni up-

niki bodo gotovo imeli nekaj smisla za njeno stanje ter bodo v tem ali onem tudi nekoliko potrpežli, ker morajo vendar videti, da dela z vsemi silami za točno izpolnitev vseh obveznosti.

Kaže se pa tudi od raznih in zelo merodajnih strani zaupanje do Bolgarije. Društvo ameriških milijarder ev ji je ponujalo veliko posojilo, pod pogojem, da 20 let ne stopi v kakovno Ministrski predsednik je Amerikancem zatrdil, da se niti ne misli na to v Bolgariji, stvar je pa vendarle značilna za pojmovanje teh kapitalistov ki vidijo v vojni sicer veliko nevarnost, pri temsi pa mislijo, da bi tudi dobro urejena Bolgarija lahko zavrela v vojnem pohlepu, ki druge, slabo urejene države tako silno preveča.

Tako Bolgari, kako pa mi? Pri nas se beograjska porodica baha ter pristiha med "zmagovalce" in na vso moč, na prav "veštacki" način ruši ugled in kredit naše države, Bolgare pa obrekuje ter jim predpisuje — vse grehe nekdanjega režima. Danes je v Bolgariji delavni narod v veljavi, levičarske stranke ustvarjajo bodočnost, pri nas je pa skrajno desničarska avtoriteta. Demokratsko-radikalna porodica se prav tako znaša nad ubogim narodom, kot nekdanj Ferdinandova — klike nad Bolgari.

Mnenje prestavitelja hrvatske večine.

Nedavno je g. Stjepan Radič predaval v okviru vseučiliškega kluba "Matija Gubec" o ciljih svoje politike. V svojem govoru je izložil lastno ideologijo o slovanskih rasah. To, kar je v tem predavanju rekel o Srbih — tako pravi sam — je ovedal že svojčas g. Stojanu Protiču.

Urednik novosadskega lista "Dunav", g. Kamenko Subotič, je omenjenemu predavanju prisostvoval ter objavil Radičev govor v svojem listu. Iz govora posnemamo sledeče:

"Mi delujemo na to, da se dvignejo: vas, cerkev in domovina ter da se ohrani tisočletna tradicija in ustvari jo nove vrednote. Ne govorim o razredu, ki slučajno vlada, nego o 230 tisoč seljakov. Mi nečemo nemirov, ker je naša republika odlok naroda. Tudi s Srbi se moremo sporazumeti."

Vsi (Srbi) ste enako naivni. Tu ni govora o foteljih, mandatih in dnevnih, pač pa gre za to, da si dva brata ne napravita niti enega, niti dvoje hlevov, marveč da si, ako posedujeta hišo, isto obdržita in popravita.

Kot verni tolači volje hrvatskega naroda se ne bavimo s političnimi krpacijami. To volje je ustvarila velika misel. Hrvatski narod hoče svojo vlado imeti v Zagrebu. (E, če je že tako, pa naj bo!," je rekel Protič.)

"Toda, zakaj nečete tega povedati v narodni skupščini?" je vprašal g. Protič.

"Nimamo nikomur ničesar povedati", je odgovoril Radič, "ker radikalni niso radikalni in zemelradniki niso zemelradniki."

Rečeno, da gremo res v Beograd in jim rečemo, da imamo razen ustavnega vprašanja še hrvatsko vprašanje. Kdo nas bo poslušal? Ako pa hoče kdorkoli reševati hrvatski problem s silo, potem se moram s takim Slove-

kom razgovarjati drugače. Če bo direktni sporazum nemogoč, moramo — mi Hrvati — iskati pomoči v novem čimnitelju in to je Zveza narodov. Kadar bodo vsa sredstva izčrpana, bomo stopili red Zveze narodov.

Srbija je bila priznana, za njene muke in njena trpljenja je svet sicer vedel, toda Albanija je danes kljub temu več vredna, ker Pašičeva zunanja politika ni razumela situacije v Evropi. Vaši vojski so izvršni (to je Radič rekel Protiču), toda uprava, gospodarstvo? Prijateljev imate — vedno manj.

Ta režim je za Hrvate neprijeten, za Srbijo pa pomeni — propadanje. Mi Hrvati smo v opoziciji napredoval, vi (Srbi) pa nimate opozicije. Koalicija z demokrati je vlada gospodske klike nad narodom. Vi (srbski radikal) ste na potu, kjer se vam bo srbski narod zoperstavil. Komunisti, zemelradniki in republikanci so propast vaše stranke.

Narod bi se gotovo pomiril, toda vi radikalni ste zakopali ustavo od leta 1884, pokopali ste občino, pogazili svobodo zborovanja in tiska. Dobili smo krivični zakon, žandarstvo uprave in spijonažo, v občinah pa komandirajo vladni komisariji.

Vaša nesreča obstoja v tem, da se neprejane pritožujete Evropi. To na radi tega, ker se je Evropa teh pritožb naveličala. Jaz nisem obupal niti nad stari režimom, pač pa smo pozvani na naše kulturno delo. Politika je socialna in psihološka.

Mi Hrvati nečemo niti Velike in niti Male Hrvatske, hočemo pa takšno, kakor jo zahteva narod. Prepročani pa smo, da bomo našli največ razumevanja za svoje težnje pri takih državnikih, kakor je g. Protič, drugi pa ne vedo o naših stremljenjih ničesar.

gar. Če si brat, zaželi si — živega brata!

To zahtevamo tudi od Slovencev, med katerimi je nekaj takih, ki verujejo v silo. Oni vodijo eno politiko napram Beogradu, drugo pa napram narodu. Ti Slovenci vadijo diplomatsko politiko, oni goljufajo in imajo v svoji politiki moralni minus.

Vse, kar govorijo o Beogradu, je laž. Mi tega nečemo. V Beograd nečemo iti, ker hočemo govoriti resnico. Demokrati bi nas pa ne hoteli poslušati. Mi nismo plemo, marveč narod. Mi imamo svoje državne sposobnosti in voljo, da jih organiziramo tako, da ne bo organizacija sile nego kulture in gospodarstva. Demokracija mora priti od zdolej, seljak pa mora vedeti, da je permanentni organ in sotrudnik države."

(Članek je prestavljen iz "Nove na" št. 249.)

Osebna svoboda.

Na uvodnem mestu "Radikal" od 13. t. m. piše g. Stojan Protič na podlagi konkretnih slučajev, kako se rušijo pri nas temelji državljanskih pravic s kršenjem osebne svobode. To se vrši po formuli, katero je izrekel policajminister s sledečimi besedami: "Preiskave so po ustavi prepustene diskreciji državnih organov, obrani tu nema mesta!" V tem izreku leži največji cinizem, ki je izključil iz vidovdanske ustave tudi točko iz stare srbške ustave, ki govori o branilcih, katere si je okrivljeni lahko najel za sodnijsko razpravo in pa tudi za vstop potek preiskave. Gospod Protič pravi:

Te pravice nimamo sedaj ne mi Sumadinci, ne ostali državljani naše kraljevine. Sedaj smo vsi "ravnopravno prepusteni na milost in nemilost preiskovalne oblasti, sedaj po ustavi ne moremo zahtevati branitelja za čas preiskave in niti to nam ni zajamčeno da ga lahko imamo pred sodnijo."

Na tak način in vsled tega postaja ustavni člen 5 — iluzija. Brezkontrolnost preiskave, pomanjkanje vsakega resnega jamstva za osebno svobodo med preiskavo, kakor tudi za njen način in za njeno trajanje, kaže v praksi prav grde pojave, ki kvarijo državne organe in preiskovalno oblast. Vsaka oblast, ki vidi, da ni nad njo kontrole, se prelevi v samovoljo, pa če so njeni predstavniki, še tako čisti ljudje.

Imeli smo atentat na naslednika prestola 29. junija t. l., glavni krivec je bil isti dan prijet, isti dan se je začela preiskava in traja še danes, četudi predpisuje par. 156 a, da sme trajati največ dva meseca. Preiskava nekdanjega Ivandanskega atentata je trajala od 24. junija do 13. septembra četudi je bil slučaj mnogo težji, sedaj pa traja preiskava že čez štiri mesece, pa se še vedno ne ve, kedar bo dovršena in kedar se bo razpisala sodnijska razprava. Ali je potrebno, da se s tem in na tak način razlikuje vlada Vladana Djordjevića v nekdanji Srbiji od vlade gg. Pašića, šefa radikalne stranke in takozvanega "demokrata", šefa demokratske stranke, Sr. Pribičevića?

Nadalje se bavi g. Protič z našim čitateljem že znanim skandalom, da je preiskovalni sodnik Vujić pozval sarajevsko policijo, naj preskrbi obilno material proti poslanemu Djakovcu, da se ga lahko obtoži in se drugimi slučajmi krivic, zločinov in trpinčenja, ki se vrši po raznih ječah in policijskih upravah, zaključuje pa tako-le: %

"Eto, tako izgleda osebna svoboda po novi ustavi, poznano je pa tudi to, da je to samo nepopolna in blede slika osebne svobode po vidovdanski ustavi v naši kraljevini."

Širite katoliške liste!

Poročilo iz južne Srbije.

Poslanec „Jugosla muslimanov“ or ganizacije „Sahib Korkut“, član delegacije, ki je potovala po južni Srbiji, da prouči življensko razmere muslimanskega življa, se je vrnil in sedaj daje pojasnila poročevalcem raznih listov, ki ga oblegajo.

Jedro njegovih izjavanj je približno tole: Zahteva muslimanov v Sandžaku in Macdoniji so zelo skromne. Badni narod na zahteva drugega kot to, kar bi mu itak morala dati ustava: osebnost in imovinsko varnost, pravico do dela in zaslužka, svoboda in priznanje vere in jezika, nadpatriot in nadpolitični mu pa v svoji kratkovidnosti in zagrizenosti ravno to odtegujejo ter vrhu tega še raznašajo vesti o raznih arnauksko-turških aspiracijah in zvezah z Angoro, Bolgarijo itd. V duhu tega krivičnega podtikanja postopajo upravni organi in pišejo listi — najbolj pa „Privredni Glasnik“, ki skriva za tem imenom najhujši sovražnik in politične težnje, ki hočejo s terorjem in nasilno upravo ubiti prirodni čut nacionalne skupnosti. V Skopju izhaja tudi „Stara Srbija“, ki pravilno in trezno gleda na politični položaj, a žal da se večina uprave ravna po šovinističnem okrog „Privrednega Glasnika“, ki s svojim divjanjem prevpije vse zmerno glasove.

Po Macdoniji se pojavljajo komitske čete, ki širijo turške pozive in proklamacije k ustaji, čes, da je prevarno akcije odobrila vlada v Angori. „Stara Srbija“ apelira v takih slučajih na uvidevnost in državljansko poštenost muslimanov, šovinističnega „Glasnika“ pa pozivljajo na pokol in požig Turkov in turških vasi. S tem se daje najboljši povod za odperno agitacijo in če upoštevamo še to, da uprava ne upošteva turških svetih krajev, da je v dveh skopljanskih džamijah namestila nekaj vojaški magacin, vidimo veliko nevarnost in škodo tega šovinističnega početja.

(Poslanec Korkut je bil tudi v Nišu in na vprašanje, kaj je tam delal, odgovarja tako-le: „Krenili smo v Niš, da si ogledamo tamošnji tabor internirancev. To, kar smo tam videli in slišali, ni za opisati. Ko se malo pomirim, vam morda še poročam o grozotah, ki smo jih videli. Za sedaj čakam na odgovor g. Lazića, šefa „avne varnosti“.

Razmere v tem taboru so torej tako strašne, da se mora obidev okrepčati in umiriti, predno o njih govorim in lahko si mislijo, kako prenašajo svojo usodo sami interniranci — razni sorodniki do četrtega kolena in razni somišljeniki odmetnikov, ki so zaprti v tem taboru po raznih „zaščitnih“ odredbah prej označene južnosrbske uprave.

Politični pregled

KRALJEVINA SHS.

Krina Pašićavega kabineta nadaljuje znano poljevo pot — dnevnih pogajanj med radikali in demokraci radi notranjega in finančnega poritela.

Razmejitvene vprašanje med nami in Albanijo obravnava Zveza narodov. Razsodišče Zveze narodov nam ne obeta nič dobrega, ker ste Anglija in Francija priznali albanško vlado ter samostojno Albanijo.

AVSTRIJA

Avstrijske čete pridirajo polagoma v burgenlandsko ozemlje Dunajski listi so sprejeli iz Korbach obširno poročilo o poteku tega pridiranja, ki se omejuje pred vsem na področje okoli Neusiedler-jezera. Kraje Podersdorf am See in St. Andrš so Avstriji že zasedli. Olicirske patrulje so prodrle do plebiscitnega ozemlja in zavzele Loipersbach, Schattendorf in Klingenberg. (Te vasi so oddaljene od Sopronja jedva 7-8 km. Avstrijske čete zdržujejo z ozirom na obojestransko medzavezniško komisijo strogo disciplino. Prebivalstvo se je z avstrijskimi četami takoj sprljaznilo. Tudi Hrvači (Wasserkraalen) so z veseljem sprejeli avstrijske čete, ki jim prinašajo razbremenitev pred terorjem madžarskega tola.

UKRAJINA

Ukrajinski ustaši so balje se prodrli do predmestij Kijeva.

Iz zavožene politike.

Naša zunanja posojila. Naš finančni minister je na povratu v Beograd ali pa je že sploh doma. Iz potovanja v inozemstvo nam je prinesel londonsko posojilo, katerega znesek, obrestno mero in pogoje že poznamo. Iz Londona je romal g. Kumanudi v Pariz, kjer je hotel najeti se francosko posojilo v znesku 500 milijonov frankov. Pogajanja za najem francoskega posojila se bila menda brezuspešna, ker gre po naši kraljevini pred povratom gospoda finančnega ministra glas, da nam je ponudil v Parizu posojilo, ne francoski, ampak nek belgijski konzorcij pod kar najugodnejši pogoji. Belgiji zahtevajo od nas samo obrest od posojila brez vsacih drugih privilegij ali koncesij, kot n. pr. Angličje. Pravijo, da ima ta belgijska ponudba mnogo uspešnega izgleda. O belgijski ponudbi se bodo pa naši ministri. Se temeljito posvetovali in po tem posvetu najeli posojilo ter ga investirali na naš saobračaj.

Zaslišanje krivcev. „Epoha“ poroča iz Pariza: Svet Zveze narodov je pozval Kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev ter Albani, da pošle svoje predstavitelje na se o zveze, ki se vrši danes, dne 18. t. m. Omenjeni list je dodal gornjemu, oročlu sledeči komentar: Zelo nas zanima, da-li bo g. Pašić zopet poslal g. S. Pašićovića v Zenevo, tega človeka, ki nam je s svojim bedastim tomačenjem albanskega problema prijavil toliko škode...

Razsipovanje. Narodna banka se je pogodbeno obvezala, da izmeni v roku od treh let državne novčanice s svojimi. Z izdelovanjem teh novčanice so že pričeli in prva partija (10-dinar-ski bankovci) je bila že gotova. Izdelovanje bankovcev je bilo prevereno nekemu ameriškiemu zaodu. Za 1900 bankovcev so Amerikanci zahtevali 15 dolarjev, kar bi za 50 milijonov komadov (50.000.000 din.) znašalo 50 tisoč dolarjev. Potemtakem stane eden bankovec 0,005 dolara, to se anem tečaju dolara — 1,80) oziroma 1,80 din. Toliko stane samo deset-dinar-ski bankovec. Izdelovanje ostalih bankovcev bo stalo brezdvomno še enkrat toliko. V to svoto se, a niso vrata, ne dežurne komisije. Stroškov plačue Narodna banka, temveč naša država, oziroma ljudstvo. Za to ogromno svoto bi si lahko doma zgradili na moderne, so fiskarno za izdelovanje bankovcev, znani, pristojni bankovci blanketov itd. Ali ni to eklatanten primer razsipa valne politike naših vladinovev? (Jugoslav. Lloyd.)

Beležke

Na seji Zveze narodov, ki se vrši te dni in ki bo razpravljala tudi o kršitvi mednarodnega mira po naši vladi v Albaniji, nas bodeta zastopala gg. Bošković in Tiča Popović. Drugi je za Spalajkovičem prvi arnauški specialist naše diplomacije, ki se je že lani in tudi letos primer-no udeleževal v albanski politiki. Večina listov je prinašala avtentično poročilo o angleški noti in o celem zapletanju radi prodiranja naših čet v Albanijo, samo naša vlada je molčala kakor vedno o vseh ukrepih in potezah svoje zunanje politike. Nekateri „merodajni krogi“ so skušali ustvariti celo neko „javnost“, ki naj bi vedela, da ni prav nič na celi stvari in vse te zakulisne mahinacije se kronajo sedaj s tem, da nas zastopajo pri zelo važni seji baš tisti ljudje, ki so nam nakopali vso sramoto pred širnim svetom. Kaj hočemo, monopol je monopol. Porodičarji, ki so uzurpirali državno oblast, nočejo popustiti, pa če gre tu di vse nazydol.

Matjuške Rusije ni več, jadrkuje beograjska „Samouprava“, ko nas o vseh strani odbija, o neus ehi Pašićeve politike. To je jasen dokaz, da so naši proslavljeni politiki, navajni samo dvorjaniti v službi kake druge si-le in da se samostojno sploh ne znajo kretati. Caristična Rusija je že danes njih ideal, zato so se pa tako brez-pogojno pridržili ideji velikih nosilnikov med ruskim življenjem — generalov Denikina, Kolčaka in Wrangela. Močen je bil ruski carizem, vse mogoče elemente je imel v svoji službi vse se je gnetilo in lovilo v razkošnem dvorju in neomejani absolutizem je bil lu-

di so obširnih vladnih dvorana-zah- teval prav tako malo samostojnosti in človečanstva, kot od medvedov v zimski palači. To je bilo nekdanj, ko je ru-ski narod imel še druge pojme o življenju, danes pa ni več. Ruski narod se je zbudil iz suženjske otrpljenosti, neznosno žgeča bi ga je vzdignila in-tudi ves ostali svet si ustvarja nove osnovnice družabnega življenja, samo peščica naših oblastnikov si še želi prepokorne službe in diktature kakega Sazonova. — Misli, da bi bilo te-daj vse v najboljšem teku, da bi imeli pravo filijalo ruskega carizma na Bal-kanu. V resnici tedi to ni verjetno — ker bi tedaj z njimi kaka črnogorska dinastija prav hudo tekmovala. V tem ima „Samouprava“ prav, ko trdi, da carske Rusije ne bo več, razvila se pa bo svobodna in narodno-demokra-tična Rusija, ki ne bo pozabila naših oblastnikov, ki si želijo samo ruskega carizma, ruskemu narodu pa ne pri-voščajo niti skorjice kruha, kakor se je izrazil Spala kovič na mednarodni konerenci v veliko ogorčenje celega kulturnega sveta.

Bolgarom zaupa svet. Iz Soje poročajo, da bo bolgarska vlada v inozemstvu našla več drža-vno posojilo. Znani so sledeči oler-ti: neka ameriška skupina ponuja 10 milijonov dolarjev, neka francoska ve-lika banka stavlja 200 milijonov fran-kov na razpolago, angleški finančni viri pa jim ponujajo 2½ milijona funt Sterlingov. Vsa ta posojila so 70dstot-na. Angleži stavijo ba-e najbolj spre-emljive pogoje. — Primer med našim in bolgarskim izgledom glede zunan-ega posojila sili človeka k premišle-vanju. Mel tem, ko stavlja Bolgariji, remagani deželi, razmeroma povolj-ne in sprejemljive pogoje, je naš fin-minister prišel iz Londona z načrtom, katerega niti vlada ni mogla sprejeti. Nam 9% posojila pod nesprejemljivi-mi pogoji. Bolgarom pa 7% posojila brez dalekosežnih obveznosti.

Dnevne novice.

„Straza“ stane za celo leto 1922: celoletno 35 din. ali 140 K, polletno 18 din. ali 72 K, četrtletno 9 din. ali 36 K, mesečno 3 din. ali 12 K. Za vse bralce izven Jugoslavije zaradi poš-tnine mesečno 2,50 din. ali 10 K več. Torej celoletno 65 din. ali 260 K, pol-letno 33 din. ali 132 K, četrtletno 17 din. ali 68 K. Naročnina se plačuje na re. — Upravištvu.

Boj kapitalističnim podjetjem! — Naša liberalna kapitalistična vlada da je ka italističnim bankam vse mogoče ugodnosti. Banke se prve obveščajo, kadar se dovoli kak izvoz, banke se prve obvestijo o raznih dobavah, da se morejo istih same ali pa po svojih „slamnatih možeh“ udeležiti. Kako o-gromne dobičke dela o banke, kako iz-korišča o državo pri investicijskem posojilu dobe banke okrog 20% na ob-restih in proviziji, trgovce, tovarne, konsumente, nam naj olj osvetluje de-stvo, da plačajo nekateri banke v Lju-bljani mesečno okrog 300.000 K za te-lefonske pristojbine. Banke so v zad-nem času začele snovati podružnice na deželi, hoče o male trgovce, obrt-nike in kmete osrečevati. Naš odgovor na vsiljivost bank more le biti: le še bolj ko doslej se bomo v bodoče poslu-ževali naših kmetijskih posojilnic, ban-ke pa mirno prepustimo veletrgovcem in tovarnarjem, vojnim dobičkarjem in veriznikom.

Ziveli zadrugarji! V odboru ka-pitalistične delniške družbe „Vinaria v Ptuj“ sedita „ravnatelj“ Zadrugne zveze v Celju J. Lesničar in predsed-nik Zadrugne zveze v Celju. Zalost-no, da zadrugarji ustanavljajo kapi-talistična podjetja in ista vodijo, a te-mu se ne smemo čuditi, če pomislimo, da se pri kapitalističnih organizacijah-mnogoo zaslužijo pri zadrugah — pa ne. Blagovne kupčije v vojnem času so ustvarile razpoloženje za akcijske dru-žbe, kaj ne, gospoda dr. Božić in Les-ničar?

Dr. Kukovec zopet za invalide. Najboljše so pač vedno pri nas nove naredbe ministra dr. Kukoveca. Ko-maj zagleda taka nova naredba soci-jalno političnega značaja luč jugoslo-vanskega sveta, že je zopet začnajo preurejati, tako, da je do danes že izdal g. dr. Kukovec bogzna koliko novih naredb, a doslej ne ni menda

stopila nobena v veljavo. Nal- se briga g. minister s papirnat redhami za uboge invalide, v d-sirote. Novo invalidno uredbo-zopet spreminja invalidi pod-50 valdnosti ne bodo dobili več d-ske doklade, ampak samo osnov-kojnino. Vdova padlih, v staros-40 let in delasposobna dobe sam-le penzijo brez dodatkov. Druž-lik vojakov, dobe dodatek za o-ako plačujejo do 30 dinarjev ne-nega davka mesečno, a ne kak-sedaj 50 dinarjev. Kje v Jugo-životari družina padlega vojaka-plačuje mesečno 30 dinarjev ne-nega davka! G. Kukovec se n-pojm: kot: invalida zamenja z-dobičkarjem, vdove in sirote pa-ljionarkami.

Samostojni Mermolja in ko- zemljoradnikov. Samostojnežem- sneto neljube, da je prišlo vja- kako breo so dali zemljoradnik- poslanec Samostojne Mermolja, hotel zopet zvariti spravo med z-radniki ter samostojnimi. Vodstr-mostojne je šlo temeljito v se, k- vangeljski izgubljeni sin in sed-javlja, da niso poslali samostoj- zemljoradniški kongres nobeni- odelnih zastopnikov, pač pa sta- posl. Mermolja in še neki drugi- stranke kot privatna interesir- Mermolja in še oni neki drugi- Samostojne sta zletela na iut iz- zemljoradniški kongres nobeni- interesiranja. No, ako bi bila t- odposlanca. Samostojne nastopi- Veliki Plani kot olojete zastop- pa jih ne bili zemljoradniki sam- gnali ampak čista olojete preli- ki, kot olojete izdajci kmetijskih- vie ter koristi. Med privatnim i- cijelnim zastopstvom Samostoj- Veliki Plani je samo razložek ko- breo — in — pošteno tatino!

Celjska telka od 17. t. m. s- ganja v sangvinistični onemoglosti- se časopisje. Izbruhala je ves sv- zervoar nacionalističnega šovinis- slagerjev: Država, narodna- naš Pribečević, protidržavni ele- hrvatski norec Radić, narodni z- oi, Sušteršič, Korosec, Grom in- la, Sodoma in Gomora!... Str- je „Nove Dobe“ iz težkega kalibr- prav nič ne vznemirja. Nekaj bi- gospodje okoli „Nove Dobe“ ven- bili lahko prihranili. „Hrvat- norec Radić“ namreč. Radić j- dajal pred vojno originalne pub- le svetovnega slovesa. Bil je au- ta na polju jugoslovanske publie- že takrat, ko je gospod pri „Nov- bi“ „plankal“ pesniške proizvod- jih spustil v javnost pod svojim- nom.

Dekliški tečaj v Mariboru dr- novembra obeta biti dobro ob- Prosimo vse naše zaupnike po- župijah, kjer obstoja kako naše- socialno društvo ali ne, da tako- javijo vse udeleženke odboru SK- Mariboru, Citilova tiskarna, da m- mo vse potrebno pripraviti. Udele- ke, ki želijo skupni obed, naj to- javijo odboru.

Organizacije, ki žele letošnjo- mo prireditve tečajen za izobraž- ne, delavske ali politične organi- je, naj to takoj javijo SKSZ v M- boru, ali Tajništvo SLS.

Članarino za Krščansko soci- zvezo v Mariboru ni treba noben- društvu pošiljati v Ljubljano, ker- SKSZ za Stajersko v Mariboru- trašna organizacija za društva na- venskem Stajerskem.

Golencem državne vinarske- sadjarske sole v Mariboru prizi- voška oblast takozvani „dijaski- t. j. 14 mesečno službo pod pog- ako isti to solo dovršijo in se p- bavijo s kmetijstvom na svojem d- Za to ugodnost morajo pisмено p- ti. Tudi se golencem te sole dovola- ložitev roka za nastop voljske si- po zaključku sole, ako prosijo z- takoj, ko so bili potrjeni v volake- zadnje prošnje je vlagati po ra- teljstvu tega zavoda na Komando- ribskega vojnega okruha v Mar- ru.

Znižane vojne cene za dijak- nistrstvo za promet je odobrilo- cem ljudskih in dijakom srednjih- 75% ni popust na teleznih in la- Dofinji, ki prosijo za popust, m- predložiti legitimacijo s fotografij-

Zelen. promet med nami ter Mad-
zarez je zopet divjan na progi Na-
sreča. Promet se zopet vrata za po-
tiho, prilago ter blago.

Zelen. nesreča. Na mostarski pro-
gi se je dogodila pri Zavalu 14. t. m.
železniška nesreča. Nekoliko proč od
postaje Zavale se je utrgal od brda
velik kamen in se valil proti železni-
ski progi v trenutkih, ko je vozil po
njej oseba. Skala je k sreči za-
delala samo lokomotivo, katero je tako
poškodovano, da je postala neuporabna
za nadaljnjo vožnjo. Med potniki je na-
stala velika panika, ko je zadel ka-
men ob vlak. Predno je dospela na
trajnišče pomoč, je trpelo 4 ure.

Dvojna mera. Zagrebška direktor-
ja državnih železnic železnice je odpu-
stila 30 „prekoštevilih“ ženskih pi-
smarniškin moči. Vse so Hrvatice. Se-
daj se priključujejo na vse strani, pa
nič ne pomaga. Namesto teh „preko-
številih“ gospic pa je direktorja an-
gažirala druge. Jasno je, da sledi
niso Hrvatice, marveč Srbinje.

Vprašanje Dalja. „Zastava“ piše:
Patrijarh Dimitrij je napram vrhov-
nemu svetu izjavil, da se odreka prava
na Dalj (velikanska posesiva, op.
ur.). Upravni svet je sklenil, da se
patrijarhova plača, katero nakazuje
država, poviša s 150.000 din. iz dalj-
skih dohodkov. Vzdrževali pa bodo
tudi belgrajski in karlovski dvorec te-
ga patrijarha iz daljskih dohodkov.

Prevarana policija. „Beogradski
Dnevnik“ piše: Nedavno so belgraj-
ski listi objavili vest, da je grška po-
licija aretirala v Atenah pobeglega a-
tentatorja Mladena Marinkovića. To
vest so potrdili tudi iz Pariza. V po-
licijskih krogih je ta novica vzbudila
veliko senzacijo. V Atene so odposlali
iz Beograda par detektivov, ki bi naj
„aretiranega“ Marinkovića privedli v
domovino v Atenah jih je čakalo ve-
lika razočaranje. Aretiranec je bil g.
Marinkoviću sicer zelo podoben, a v
resnici pa se je pisal Božidar Veljko-
vič in so ga prijeli radi tega, ker se
ni legitimiral. Pravilo, da je grškemu
policistu, ki ga je „uhvatil“, dala
20.000 dinarska nagrada. Za njo se pa
lahko obriše, preiskovati oblasti v
zadevi vidovdanskega atentata bo pa
le po več — za nadaljnje odlašanje.
Ciničen, ki se pri dosedanjih „iztragi-
“ udeležuje, bode na vse zadnje dejal,
da ne more započeti z razpravo, ker
ni Marinkovića in še drugih krivcev
in tako bodo okrivljeni še bogzna ka-
ko dolgo v „glavnjači“, najbrž tako
dolgo, da današnji režim propade v
svoji žalobi in cinizmu brezpravnosti.

Vartevanje pri nas in drugod. Fi-
nancijski odsek francoskega parlamenta
ima za proračun v letu 1922 predlagati
odpustiti 50.000 odvisnih državnih u-
radnikov. Tako štedijo mili zaveznički
Francosi, nam pa ne zadostuje samo
preobilica domačega uradništva, am-
pak smo posegli še po tiscerih Rusih
samo da se plačuje iz državne blagaj-
ne!

Koledarček Kmetske zveze, v lini
prirodni žepni obliki, s trpeznimi plat-
nicami in vabljivo gospodarsko in dru-
go vsebino, je ravnokar izšel. Dobiva

se v Tajnistvu SLS v Mariboru, Ci-
rilova tiskarna in v Tajnistvu SLS v
Celju, hotel Beli vol. Naročilo ga skup-
no za vsi članov, da se prihrani po-
stolina. En izvod stane 18 K.

Zidan in prešani papir v rolicah
dobiš najceneje v Cirilovi tiskarni v
Mariboru.

Iz Maribora.

Med razgrajanje in divjake, ki
p. svojih izgrelih tako nezastlišno —
profanirajo narodnost ter so znan-
med občinstvom po nazivu „laštiti“
snada razven Sarha, Skerjane, Jak-
liča, Gorenčanov tudi „uradnik“ ma-
borsko bolnice Vuk, ki je razbil svo-
vo Miheliču trgovsko tablo ter pla-
dal zato smešno nizko kazen 200 K.
nadalje železničar Pust, ki so ga dal
svoji čas tako dobro „mazati“ pri sta-
novanjskem uradu, ki je v dobi slabe
valute izmolzel celo par cekinov in ki
se tako lepo „zavzema“ za ubogo vdo-
vo nekega tovariša, da v njenem ime-
nu, pa brez njene vednosti — kasira
par tisočkronsko posojilo. Ta junak je
občinski svetovalec NSS v La ters-
bergu in že tri mesece „bolan“, da le
ima več časa za pijančevanje in ob-
skovanje se „N. O.“ — „Narodna O-
brana“, kakor se društvo teh izgre-
dikov v se večjo profanacijo narodno-
sti nazivlja ter svoje sestanke tudi po
„Taboru“ od časa do časa objavlja. —
Pokrajinsko upravo opozarjamo na te-
ga Vuka, obratno ravnateljstvo južne
železnice pa na „velezasluznega“ Pu-
sta, drugič bomo pa iznesli še ne-
katere druge „društvenike“, ki so se
iz nepremišljenosti in domišljavosti u-
mešali v to družbo, ali pa celo vsled
tega, da prikrivajo razne stare grehe.
Poznamo celo učitelja, ki je nekda v
avstrijski vojski z brez rimerno na-
dustostjo brskiral svoje stanovske tova-
riše, ki so bili nižji o šarži in ki se
je po raznih avanturah s tem starim
duševnim zakladom znašel med —
„obranovci.“

Javni nasilnik Skerjane je vedno
še na prostem in sedaj se celo se po
„Taboru“ oglašajo z nekim odgo-
rom. Sramota za list, ki s re ma re-
či od takega človeka! — Ta bi bila
lepa, da bi mu sedaj še to in ono do-
kazovali, ko spada že davno na obto-
žno klop, da mu sodnja dokaže raz-
ne izgrede ter ga tudi obsodi, pri čem
razna njegova divjstva ne bo man-
kalo, če že ne zadostuje ubogi Rayer
s polomljenimi rebri. Nadamo se, da
se to čim prej zgodi, če tudi imamo
po dosedanjih prizanesljivosti od stra-
ni oblasti že precej omislekov. —
Kako se je „podpisoval“ po rei, pač
ni važno, ker je vsaka pomota v ose-
bi tistega Skerjane, ki je kandidiral
kot nemški kandidat v Trstu, narav-
nost izključena. Teda so krožili vo-
lilni letaki z „wahllet Johann Sker-
jane“, pravopis imena je postranska
stvar, ker je popis osebe točen, kar
se le da: v vsakem oziru visoka in
velika, neotesana sirovina, vedno pi-
jan izzivač in razgrajatelj. — Sedaj ob-
ljublja ta divjaška kreature kar po 20
tisoč K sem in tja in v sodniški akt
njegovih divjstev bi bilo treba vklju-
čiti še vprašanje, odkod ima toliko de-
narija, ali od razgrajanja, ali pa od
hlodov in pragov na njem tako n-
previdno poverljivi progi od Maribora
do Hoč. Upamo, da se osvetli ta tem-
na osebnost kmalu od vseh strani, ker
res ne moremo pričakovati, da bi ob-
last tega znanega škodljivca in rušil-
ca javne varnosti pustila še nadalje
kovati razne zarote in netiti nove iz-
grede.

Pretepač Ivan Skerjane razpisuje
v „Taboru“ neke nagrade. Odgovar-
jamo mu, da najraje plača gostilniš-
ke dolgov, da ne bo uboge natakarice
obrazil. Faktum je, da pred druž-
bo Skerjane, Sarh, Jaklič, Gorenčan
in drugovi ni varen nobeden miren
človek več, ki ne tuli v njih divjaški
pomardon.

Kaznjivo je, če kupuješ na trgu
mleko. Noverjetno je, kar že vse po-
čenjajo na mariborskem trgu. Poštena
meščanka nam pripoveduje: Pretekli
petek sem kupila za svojo družino li-
ter mleka po 12 K. Priskočil je nek
hudogledi gospod, ki se je izdaljal za
detektiva, in mi je odvzel mleko. Ti-
ral me je na polčijo. Ker sem pošte-
nim potem kupila mleko, bom sedaj še
kaznovana. Take razmere so sedaj pri
nas! Kaj vem jaz, kake najvišje če-
ne nastavlja tisto sodišče za pobijanje
draginje. Cena 8 K za liter mleka
je največja budalost. Če židje zahteva-
jo za slabo koruzno moko 14 K, potem
pa nihče na svetu ne more zahtevati,
da bi mogla vinčarka ali pa mala po-
sestnica prinesiti mleko na trg za 8
kron.

Pravilo, da je v Mariboru 486
stran brez stanovanja, po večini se-
veda ljudje ravnilih slojev, ki vsled
revščine že itak, v tem slabem vreme-
nu brez prave strehe pa še posebej,
hudo trpijo. Če je številka popolnoma
točna, je pravzaprav postranska stvar
glavno je, da trpijo mnogo, mnogo z
največjo, bodo obremenjenih ljudi vsled
pomajkanja stanovanj stotero pomno-
ženo gorje, zato pa vprašamo, zakaj
ima soproga g. dr. Vošnjaka še vedno
„stanu primerno“ stanovanje v Mari-
boru? — Njen mož je državni posta-
nik v Pragi in tam naj si poišče vse
to, kar tu v raznih priporočili od-
vzema največjim siromakom. Za držav-
ne prvake in dobro situirane je dobro
vsepopoved, siromak pa mora priti tam
pod streho, kjer si z veliko muko slu-
ži svoj borbni kruh. Bolezni in klima-
tične zahteve dam so proti strašni be-
di proletarijata — ničla. To bodi po-
vedano vsem, ki mislijo, da je treba
pomagati najprej pri „stanu“ in ne
tam, kjer je potreba največja.

Iz mariborske kaznilnice je ute-
klo že več kazencev. Dva so začeli
in pri tej priliki tudi pretepli, sedaj
je, da je eden vsled batin umrl.
Po našem mnenju bi morala biti kaz-
nilnica poboljševalnica, ki vrača člo-
veški družbi zopet ljudi in ne kakšne
zverine, ki vsled neznosnih razmer
glede na primitivnejših potreb človeš-
kega življenja riskirajo tudi razne vra-
tolomne skoke in pobege. Listi so pi-
sali, da utekajo ljudje pred sveršetkom
svoje kazni in pravilo, da je to ne-

polmljivo. „Nepolmljivo“ je zelo kratek
in enostaven zaključek, ozirati se je
pa treba tudi na to, da imamo „glav-
njače“ in raznovrstne metode vsako-
vrstnih eksperimentalnih upravnih orga-
nov, pandurjev, stražnikov itd. Če bi
se v tem pravcu preiskovalo, bi izgu-
bila marsikatera stvar svojo „nepolm-
ljivost“. — Upamo, da bodo tudi naši
višji upravni organi v toliko „separa-
tisti“, da ne bodo pustili, da se tudi
v naše kraje preselijo kalimegdanske
„glavnjače“ in še razni drugi zapori
po Balkanu.

Prememba posesti. Tomanovo „I.
jugoslovansko prekajevalnico“ v Po-
brežja pri Mariboru, ki je v konkur-
zu, je kupila družba „Mesna“. Pre-
uredila jo bo za veliko eksportno hla-
dilnico za meso. Nepokrita pasiva To-
manovo družba znaša nad dva milijona
kron.

**Ustreliti se je v gostilni pri „Zla-
tem konju“ v Vetrinjski ulici četrtak
zjutraj mladi možki.**

Del. predstava v Narodnem gleda-
lišču. V nedeljo, dne 20. novembra pri-
redi uprava Narodnega gledališča v
Mariboru prvo delavsko predstavo in
sicer ob polovičnih cenah. Uprizori se
v dvorani Narodnega doma Otto Ernst
ova satura „Vzgojitelj Lanovec“. Za-
četek ob 19. Predprodaja vstopnic
vsak dan pri dnevni blagajni Narod-
nega gledališča v Slovenski ulici od
9.-12. ter od 15.-17. ure.

Na gorenjske kolne v Mariborski
koči pohitimo v soboto, dne 19. t. m.,
in to pri vsakem vremenu. Odhod ob
13. uri izpred Velike kavarne. Pridite
vs! Ki ljubite dobre kranjske klobase,
krvavice, mrežko pečenko in pristno
vinco iz Slov. goric. Nikdo naj se ne
ustraši vremena.

Invalidi, pozor! Mestni magistrat
mariborski razglašajo, da se morajo vsi
oni invalidi — kateri se niso bili v sgr-
ho pregleda zastislani, zgledati do 20.
novembra t. l. v mestnem vojaškem u-
radu. Komisija za pregled invalidov,
ki bo poslovala od 18. do 25. novem-
bra v dravski vojašnici, bo zdravniš-
ko pregledala samo tiste invalide, ki
so bili pri mestnem magistratu za-
stislani.

Orlovski vestnik.

Ptujsko orlovsko okrožje. V ne-
deljo, dne 27. novembra predpoldne se
vrši okrožni občni zbor. Natančneje
v okrožnici. Vabljeni člani odsekov.
Odseki ne pozabite pravočasno po-
oblasti zastopnikov.

Odseke ptujskega okrožja naproša
okrožni tajnik, da mu nemudoma do-
stavijo pismena poročila o izvršenih
občnih zbiorih odsekov. — Bratski po-
zdrav!

Skupna seja odborov Orlov in Or-
lov v Mariboru in Studencih bode v
nedeljo, 20. t. m. ob 11. uri v družbe-
nih prostorih (Lekarniška ulica 6).
Ker se bode sklepalo o prazniku 8. de-
cembra in o Miklavževem večeru, je
navzočnost ss. odbornic in br. odbor-
nikov nujna, da bodo sklepi veljavni.
Bog živi! Odbor mariborskega Orla.

plala v sencih. Zastonj je ležala dol-
ge ure z odprtimi očmi in opazovala
plašne sence, ki jih je ponočna sve-
tiljka slikala na stene, zastonj je si-
loma iščala na oči trepalnice in se
trudila, da bi zaspala — spanec ni
prišel. In mučila se je, da bi mislila
na kaj drugega — pa zastonj — vedno
in vedno je stal pred njo, on, mladi,
epi barbar, kakor polubog med po-
divjano množico izidnih razuzdanih
častivcev. Krog njega pijani svečeni-
ki izidini, polhotna lica, grozeče dvig-
njene roke, krvavordeči svit bakel-
sredi med njimi pa z mladim, v črno
oblečenim, lubkonežnim dekletom on-
v vsaj svoji ponočni, mameči moški je-
poti, vitek in visok, vse njegove mi-
šice napete za silni udar —

Valerija ni razumela svojih ču-
stev, — zdelo se ji je, da je začarana.
Ni ga bilo veselja, ki bi ga ne bila u-
žila v svojem življenju, ni je bilo da-
še radosti, ki bi je ne bila pokusila
— toda kar je čutila sedaj, je bilo to
slo nekaj novega. — Takega globoka-
ga, strastnega, nepremagljivega ko-
prnenja se ni občutila nikdar poprej.

In ker ga ni mogla premagati, se
mu je vdala —

(Dale prihod.)

Gladiatorji.

Ezra kajiga. — Broa.

(38 nadaljevanje.)

Na trg so nas postavili kakor ži-
vino. In kakor živino nas je prodaval
trgovci, izkušeni v trgovanju s člove-
skim blagom. Kaj Lucij Licinij me je
kupil, kakor bi kupil par volov ali pa
par konj. Kupljen in prodan kakor ži-
vina in odpeljan na dom k novemu go-
spodarju —!

Pikra, bridka zaničljivost je zve-
nela iz njegovih besed, tem bridkejša,
ker jo je toliko časa zadrževal. Dolgo
se je premagoval, dolgo je uduševal
svojo nevoljo — in danes je bilo prvi-
krat, da je našel sočutno bitje, ki mu
je mogel razkriti svojo bridkost in mu
p. to ki prizadane krivico. In skuš-
ajava je bila velika, da bi se potožil
in si plašal srce, in si izlil iz duše
ves grov. — pa trdo je bil vzgojen in
že v mladih letih so mu vcepili v du-
šo, da je slabost in mehkužnost, se
pritoževati in tarnati. In tudi danes
ni pozabil otroških nauk — in miren
je ostal.

Iskustva je izkazala z mehkim in
gomirjevalnim glasom.

„Pa dober je tvoj gospodar“, mu
je rekla, „dober in obziren — sam si
tako dejal. In ne morem si ga drugače
nega misliti. — Zares, Eska, zelo ne-
srečna bi bila, če bi vedela, da si —“

Hipoma je umolknila in zgrabila
s toliko naglico vro, ki ga je bil na-
polnil zanj, da je polovico vode raz-
lila po njegovi in svoji obleki.

„Nekdo naju opazuje! Zdrav bo-
di!“ je brez sape in vsa prestrašena
šepnila in zbežala. Enkrat se je še o-
brnila in pogledala nazaj k njemu —
nato pa je tem urneje odhitela —

Zrl je za njo, dokler mu ni izgi-
nila v mračni ulici, in ni videl dvoje
drznih črnih oči, ki so ga s hudomuš-
no posmehljivostjo opazovale.

Se le ko se je za njegovim hrbtom
oglasil vesel zbadljiv dekliski smeh,
se je nevoljen obrnil.

XII.

Mirina.

Mirina je po navadi govorila ter
se smejala z visokim, ravnim, neko-
liko zahrpanim, pa ne neprijetnim
glasom, ki se je prav posebej dobro
podajal posmehljivi zbadljivosti njene-
ga značaja.

Dobra žena in mati ima vedno vedno nekoliko steklenic lekarnarja Feller's prijetno dišečega «Elsa-Luida» pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnatne steklenice ali 1 specialna steklenica skup z zamotom in poštino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, «Stubica» domja Elsa trg 329. Hrovasko. 626 be

Inserirajte v „Straži“ ima velik uspeh!

Zenski zdravnik in porodničar

Med. univ. dr. Franče Toplak

bivši večletni sekundarni dež bolnice v Ljubljani, elve-operater vseučiliške ginekološke in porodniške klinike prof. Pithe v Pragi

ord. od 11—12 in od 2—4 (razv. nedelj in prazn.)

603 **Maribor, Glavni trg 18.** 2-2

Klobuke

zimsko perilo

8-10 605

čevlje, dokolenice (gamuše)

dežnike, dežne plašče

čopate, nogavice, torbice za trgo

potovalne košare in razno galanterijsko blago kupite najbolje in po zmerni ceni pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Josip Novak

Mara Zupanec

poročena.

Maribor-Slov. Bistrica,

dne 14. novembra 1921.

Naznanilo. Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da sem svojo gostilno «pri Angelju» v Vojašniški ulici št. 10 v Mariboru nanovo preuredila ter napeljala električno razsvetljavo. — Nudila bom cenj. občinstvu prečvrstna domača vina, izboren sadjevec ter vedno mrzla in topla jedila ob vsakem dnevnem času. Abonente na obilno in dobro opoldansko in večerno hrano sprejema po skrajno znižani ceni 12 kron. Za obilen obisk se uljudno priporočam.

4-6f 602

Amalija Witzler, gostilničarka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Trgovina

2-10 631

Na debelo!

emajlirane, porcelanaste, steklene in kuhinjske posode iz vlitnega železa

ALBERT VICEL, Maribor Glavni trg 5.

Na drobno!

Posestvo s sadonosnikom, pašnik, gozd, njive, vinograd in zilava hiša se proda. Izve se pri Francu in Marji Marko v Kamnici 66, pri Mariboru. 611

Proda se popolnoma železen

ročni mlin (Quetschmühle)

z dvema jeklenima drobilecema za oljate peške: bučno seme, mak i. dr. Mlin je še malo rabljen in uporabljen tudi za vodno silo. Več se izve pri lastniku Antonu Zavrlu v Starem Dvoru, pošta Radeče pri Zidarem mostu. 640

Viničar pošten s 4 delavskimi močmi se sprejme. Zemovih. Cankarjeva ulica št. 8, pritl., Maribor. 639

Učenec kmetijskih staršev se sprejme v trgovino v Mariboru. Naslov v upravi lista. 1-2 638

Učenec sa trgovine z mešanim blagom na deseti se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. Biti mora star nad 14 let in dober računar. Naslov v upravi lista. 643

Božična drevesa! Za božične praznike sprejme naročila za božična drevesa do 1. decembra t. l. pisarna: Jožef Tscheligi, Koroška cesta 2, Maribor. 1-3 636

Trgovci in obrtniki! inserirajte v „Straži“

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopćo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pocbláščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

6-581

VABILO

na

SUBSKRIPCIJO.

Občni zbor našega zavoda je dne 30. oktobra 1921 sklenil zvišati delniško glavnico

od K 10.000.000.— na K 30.000.000.—

izdajo 50.000 novih delnic po K 400.— nominalne.

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo v smislu pravil pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 600.— za komad, prištevši 5% obresti od 1. julija t. l. do dneva vplačila. V svrhu izvršenja prava opcije je predložiti plašče starih delnic.
2. Preostale delnice se nudijo nedelnicarjem v subskripcijo po kurzu K 700.— za komad, prištevši 5% obresti od 1. julija 1921 do dneva vplačila.
3. Nove delnice bodo opremljene s polovičnim kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija, oziroma izvrševanje opcije, se vrši pri bančnih podružnicah Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Murški Soboti in Velikovecu v času od 10. do 30. novembra t. l.
5. Repartitijo neoptiranih delnic si pridrži upravni svet.

Maribor, 10. novembra 1921.

Upravni svet Jugoslovanske Union-banke
preje
Mariborske eskomptne banke.